

Dokumentnamn: Grundskoleförvaltningens anvisning för central skolpliktsutredning

Beslutad av:
Processägare
skolpliktsbevakning

Gäller för:
Centrala
skolpliktshandläggare

Diarienummer:

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2020-09-07

Dokumentsort:
Anvisning

Giltighetstid:
Tillsvidare

Senast reviderad:
2025-05-26

Dokumentansvarig:
Processledare
skolpliktsbevakning

Grundskoleförvaltningens anvisning för central skolpliktsutredning

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt från höstterminen det år de fyller sex år. Grundskoleförvaltningen är skyldiga att bevaka så att barn folkbokförda i Göteborgs kommun faktiskt går i skolan och får den utbildning de har rätt till.

Skolorna ansvarar för att skolpliktsbevaka de elever som är inskrivna på skolan. Central förvaltning ansvarar för att skolpliktsbevaka oplacerade elever.

Skolpliktsutredning och dokumentation

När en elev som är folkbokförd i Göteborg inte har någon skolplacering ska handläggare starta en skolpliktsutredning för att ta reda på var eleven befinner sig och om hen uppfyller sin skolplikt. Utredningen ska bedrivas aktivt tills alla lämpliga åtgärder är vidtagna.

Alla åtgärder och uppgifter som framkommer i utredningen ska dokumenteras. Det är bland annat viktigt eftersom utredningen kan ligga till grund för beslut, vitesföreläggande och granskningar.

Alla medarbetare som under utredningens gång får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa har ansvar att göra en orosanmälan till socialtjänsten, se avsnitt 5.

1. Regelbunden kontroll av oplacerade elever

Handläggare ska minst varje vecka kontrollera om det tillkommit nya oplacerade elever. För dessa startas en skolpliktsutredning och de utreds enligt nedan.

2. A Utred skolplikt – tidigare placering inom staden

Om elevens senast avslutade placering är en kommunal eller fristående skola inom staden går handläggare igenom skolans skolpliktsutredning, utskrivningsorsak samt eventuella ärenden om skolplikt/utlandsvistelse i diariet.

Vid pågående komplett ärende om utlandsvistelse avvaktas vidare åtgärder.

Gör en första bedömning av följande punkter utifrån skolans skolpliktsutredning:

- **Felaktigheter/avvikelser**

Kontrollera om skolans utredning visar avvikelser från regelverket (till exempel tid för utskrivning, vidtagna åtgärder, genomförd dokumentation).

Om en av förvaltningens skolor avslutat utredningen för tidigt ska central handläggare återöppna utredning i *DF Lokal skolpliktsutredning*. Vid behov ska eleven åter skrivas in på skolan. En anteckning ska i ärendet om varför det återstartas.

Om utredningen avslutats korrekt men komplettering behövs mejlas ansvarig utredare i ärendet.

- **Skatteverket och Försäkringskassan**

Kontrollera om anmälan har gjorts till Skatteverket och Försäkringskassan. Om eleven varit frånvarande i minst tre månader och anmälan inte redan gjorts ska central handläggare som regel anmäla via [Försäkringskassans](#) och [Skatteverkets](#) e-tjänster.

- **Orosanmälan**

Har orosanmälan/bedömning om detta gjorts? Om det inte finns några uppgifter om var eleven befinner sig och en orosanmälan inte redan har gjorts ska som utgångspunkt en orosanmälan göras. Stäm av med enhetschef eller samordnare om du inte bedömer att en orosanmälan ska göras. För mer om orosanmälan, se avsnitt 5.

- **Kommande placering**

Se om eleven har ett beslut om kommande placering på en skola inom förvaltningen (framförallt aktuellt på vårterminen inför byte av stadium). Om eleven skrivits ut för att den varit frånvarande i tre månader ska den kommande placeringen tas bort. Avvakta med att göra detta om det finns ett pågående utlandsärende.

- **Kontaktförsök och vidare åtgärder**

Om det finns uppgifter i skolans skolpliktsutredning om var eleven befinner sig så utgå från dessa. Finns det möjliga kontaktvägar som inte använts av skolan? Prova i så fall dessa, se exempel på kontaktvägar nedan.

Skicka *Skolförfrågan till vårdnadshavare* via brev till alla adresser i familjebilden. Skicka med *Anmälan om längre vistelse utomlands*.

Inkommande uppgifter hanteras enligt avsnitt 3 *Följ upp inkommande uppgifter*. Elever med samordningsnummer eller tillfälliga personnummer hanteras enligt 3.3. Om inga uppgifter inkommer fortsätter handläggning enligt avsnitt 3.8.

Alla åtgärder samt inkommande uppgifter ska dokumenteras i utredningen.

Exempel på kontaktvägar

Du ska använda *alla möjligheter* till kontakt med elevens vårdnadshavare med hänsyn till eventuella åtgärder som redan tagits på skolnivå. Exempel på kontaktvägar:

- Skicka brev till alla adresser i familjebilden (*Skolförfrågan till vårdnadshavare*).
- Kontakta vårdnadshavare per telefon, sms, e-post eller säkra meddelanden.
- Kontakta eleven direkt per telefon, sms eller e-post.
- Be senaste skola att höra om elever i klassen/skolpersonal har kontaktuppgifter eller annan information
- Kontakta en anhörig för att fråga efter kontaktuppgifter om uppgifter om anhöriga finns.
- Om vårdnadshavare har barn som går på en annan skola - kontakta den skolan för att fråga efter uppgifter.
- Sök efter andra folkbokförda på samma adress och kontakta dem.
- Sök på internet efter telefonnummer, adress eller andra

2. B Utred skolplikt – ingen tidigare placering inom staden

När en oplacerad elev dyker upp i den centrala skolpliktsbevakningen utan tidigare placering inom staden (till exempel nyinflyttade) görs en kontroll av om det finns en placeringsansökan eller ärende i diariet som rör eleven. Om det inte finns skickas en *Skolförfrågan till vårdnadshavare* till vårdnadshavarnas adress. Inkommande uppgifter hanteras enligt avsnitt 3.

Inget svar från vårdnadshavare

Om inget svar kommer inom fyra veckor och uppgifter saknas om eleven görs följande försök att utreda var eleven befinner sig och om den uppfyller sin skolplikt:

- Kontrollera eventuell pågående skolansökan eller ärenden i diariet igen.
- Fråga tidigare skolor/kommuner om utskrivningsorsak och ev. kontaktuppgifter. Tidigare kommuner kan ses under *Person - Personer - Folkbokföringshistorik* i IST.
- Gör ytterligare kontaktförsök med vårdnadshavare enligt exempel på kontaktvägar nedan. Finns uppgifter om utlandsvistelse ska *Anmälan om utlandsvistelse* skickas med.

- Utifrån de uppgifter som framkommer ska en bedömning göras av behov av orosanmälan. Om förvaltningen efter kontaktförsök inte har några uppgifter om eleven innebär det generellt en oro som motiverar en orosanmälan. Stäm av med enhetschef eller samordnare om du inte bedömer att en orosanmälan ska göras.
- Om förvaltningen inte får någon kontakt med vårdnadshavare till en frånvarande elev på runt fyra veckor ska en anmälan göras via [Försäkringskassans](#) och [Skatteverkets](#) e-tjänster.

Inkommande uppgifter hanteras enligt avsnitt 3 *Följ upp inkommande uppgifter*. Om inga uppgifter inkommer fortsätter handläggning enligt avsnitt 4 *Bevakning av ärendet*.

Alla åtgärder samt inkommande uppgifter ska dokumenteras i utredningen.

Exempel på kontaktvägar

Handläggare ansvarar för att på något sätt försöka få kontakt med elevens vårdnadshavare. Detta är exempel på kontaktvägar:

- Skicka brev till alla adresser i familjebilden (*Skolförfrågan till vårdnadshavare*).
- Använd kontaktuppgifter från tidigare skolor/kommuner (telefon, sms eller e-post).
- Kontakta en anhörig för att fråga efter kontaktuppgifter.
- Sök efter andra folkbokförda på samma adress och kontakta dem.
- Sök på internet efter telefonnummer, adress eller andra uppgifter

3. Följ upp inkommande uppgifter

En skolpliktsutredning ska inte avslutas förrän elevens skolplikt upphört alternativt att eleven får en bekräftad skolgång. Om uppgifter inkommer i ett skolpliktsärende ska detta handläggas skyndsamt. I detta avsnitt framgår vad som ska göras i följande situationer:

- Skolplacering hos annan huvudman
- Placering på HVB, SiS, familjehem eller jourhem
- Saknar skolplikt/uppehållstillstånd
- Vistas utomlands
- Befinner sig i kommunen men saknar skolplacering
- Skriven utomlands
- Folkbokförd i annan kommun
- Ingen kontakt/okänd skolgång

3.1 Eleven har en skolplacering hos en annan huvudman

Om eleven uppges ha en skolplacering hos en annan huvudman – fristående eller annan kommuns skola – ska du kontakta skolan/huvudmannen för att bekräfta placeringen. Vid

bekräftelse mejlar du friskolor@grundskola.goteborg.se (om det är en fristående huvudman) eller ike@grundskola.goteborg.se (om det är en annan kommuns skola).

- Handläggare för betalströmmar registrerar eleven på fristående/annan kommun.
- När eleven är placerad avslutas skolpliktsutredningen.

3.2 Eleven är placerad på HVB (hem för vård eller boende), särskilt ungdomshem, familjehem eller jourhem

Göteborgs Stad följer SAMS vilket är en samverkansmodell för socialtjänst och skola i syfte att placerade barn och unga ska få en obruten skolgång (läs mer [här](#)). Enligt modellen ska ansvarig socialsekreterare kontakta rektor för eventuell överlämning till annan skola.

Om det finns uppgifter om att eleven bor på HVB (hem för vård eller boende), särskilt ungdomshem (så kallat SiS-hem), familjehem eller jourhem i en annan kommun ska ett mejl skickas till handläggare för betalströmmar, ike@grundskola.goteborg.se, som tar över handläggningen.

- Handläggare för betalströmmar registrerar eleven som placerad.
- När eleven är placerad avslutas skolpliktsutredningen.

3.3 Eleven saknar skolplikt/uppehållstillstånd

Vilka barn har skolplikt?

Skolplikten omfattar barn som är eller ska vara folkbokförda i Sverige och som inte anses varaktigt vistas utomlands.

Vissa barn har rätt till utbildning trots att de inte har skolplikt. Detta inkluderar barn som:

- är asylsökande
- har ansökt om eller fått ett tillfälligt uppehållstillstånd
- vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning (papperslösa)

Barn som har tillfälligt personnummer eller samordningsnummer saknar oftast skolplikt men har rätt till utbildning. Även vissa barn som har ett vanligt personnummer har inte uppehållstillstånd och saknar därmed skolplikt. Handläggare kan kontrollera detta hos Migrationsverket om det bedöms motiverat. Läs mer i avsnitt 6 *Uppehållstillstånd och identitetsbeteckning*.

Åtgärder

När en elev saknar skolplikt ska du fortfarande försöka kontakta vårdnadshavare genom telefon, mejl och en förfrågan om skolgång till vårdnadshavarnas folkbokföringsadress, om en sådan finns.

Gör en bedömning av om orosanmälan bör göras till socialtjänsten, detta är som regel motiverat när förvaltningen inte lyckas få kunskap om var eleven befinner sig. Om familjen inte nås på folkbokföringsadress görs en anmälan om felaktig folkbokföring till [Skatteverket](#) för de elever som har en folkbokföringsadress.

- Efter ovanstående åtgärder kan ärendet registreras som ej aktuellt med slutdatum då rätten till utbildning upphör på grund av ålder.

3.4 Eleven vistas utomlands

Om det framkommer uppgifter om att elev vistas utomlands är det mycket viktigt att följa upp elevens skolplikt.

Meddela Försäkringskassan och Skatteverket

Om förvaltningen har uppgifter om att vårdnadshavarna och/eller eleven ska befinna sig utomlands i minst sex månader eller under en okänd tidsperiod ska det anmälas via [Försäkringskassans](#) och [Skatteverkets](#) e-tjänster om det inte redan gjorts. Om förvaltningen trots försök inte lyckas få kontakt med vårdnadshavarna bör en anmälan göras senast efter fyra veckor.

Utomlands minst sju månader - anmälan och intyg

Om eleven ska vara utomlands minst sju månader kan grundskoleförvaltningen besluta om upphörd skolplikt. Uppmana i så fall vårdnadshavare att lämna in *Anmälan om längre vistelse utomlands* samt inkomma med intyg, om de inte redan gjort det. Detta gäller även när elev ska flytta utomlands så länge den är skriven i Sverige. Vårdnadshavarna ska informeras om att de kan föreläggas med vite om eleven inte uppfyller sin skolplikt.

Följ upp om detta sker. Kontakta annars utredningochjuridik@grundskola.goteborg.se om vite ifall:

- Eleven är frånvarande på grund av utlandsvistelse.
- Vårdnadshavarna inte verkar för att eleven ska återvända trots information om skolplikt.
- Förvaltningen har kontakt med minst en vårdnadshavare och bedömer att familjen vid något tillfälle kan komma att återvända till Sverige.

Om det finns ett komplett ärende som gäller en tidsperiod på minst sju månader avvaktas beslut i utlandsärendet innan ytterligare åtgärder görs.

Om eleven haft ett beslut om uppskjuten skolplikt men inte återvänder när detta upphör och avser fortsätta befinna sig utomlands behöver vårdnadshavare lämna in ny *Anmälan om längre vistelse utomlands*. Vårdnadshavaren behöver då lämna in intyg som styrker utlandsvistelsen så väl framåt som för den period de redan fått beviljat.

Utomlands kortare period än sju månader

Om eleven ska vistas utomlands kortare period än sju månader har eleven som regel fortsatt skolplikt. Om eleven inte fått ett beslut om att fullgöra skolplikt på annat sätt innan den reste från Sverige innebär det att eleven ska fullgöra sin skolplikt i Sverige.

Vårdnadshavarna ska informeras om att eleven fortfarande har skolplikt och att de kan föreläggas med vite om eleven inte återvänder till skolan. Kontakta utredningochjuridik@grundskola.goteborg.se angående vite ifall:

- Eleven är frånvarande på grund av utlandsvistelse.
- Vårdnadshavarna inte verkar för att eleven ska återvända trots information om skolplikt.

- Förvaltningen har kontakt med minst en vårdnadshavare och bedömer att familjen vid något tillfälle kan komma att återvända till Sverige.

Beslut om upphörd eller fortsatt skolplikt

Om ärendet om utlandsvistelse leder till en bedömning att skolplikten kvarstår fortsätter handläggning av ärendet. Vårdnadshavaren informeras vid avslut av ärendet om att eleven behöver fullgöra sin skolplikt i Sverige och att frånvaro kan leda till ett föreläggande kopplat med vite. Ärendet fortsätter sedan handläggas enligt avsnitt 4 *Bevakning av ärendet*.

- Vid beslut om att skolplikten upphör avslutas skolpliktsutredningen med hänvisning till diarienummer på utredningen. Eleven registreras som Ej aktuell under den tid som beslutet gäller.
- Om central handläggare bedömer att man har uttömt alla möjliga åtgärder i dagsläget dokumenteras detta och handläggning fortsätter efter ungefär ett halvår enligt avsnitt 4 *Bevakning av ärendet*.

3.5 Befinner sig i kommunen men saknar skolplacering

Om eleven återvänder/visar sig befinna sig i kommunen tar handläggare kontakt med vårdnadshavare angående att önska skola för eleven.

Handläggare ska bedöma huruvida det utifrån ärendet finns ett värde med att ge den mottagande skolan information och/eller en kopia av utredningen. Det kan till exempel vara aktuellt om det finns ett mönster av att inte uppfylla skolplikten.

Överväg om kontakt behöver tas med Skatteverket, Försäkringskassan och/eller socialnämnd utifrån tidigare anmälningar i ärendet för att meddela att eleven åter är i skolan.

- När eleven fått en skolplacering avslutas skolpliktsutredningen.

3.6 Skriven utomlands

Om eleven i IST är skriven på en adress utomlands upphör skolplikten och utredningen avslutas. Om vårdnadshavaren uppger att eleven ska utvandra men det inte registrerats i folkbokföringen ska de lämna in en *Anmälan om längre utlandsvistelse*, se 3.4.

- Skolpliktsutredningen avslutas.

3.7 Folkbokförd i annan kommun

Om eleven folkbokförs i en annan kommun övertar den kommunen ansvaret för skolpliktsbevakning och utredningen avslutas automatiskt.

Skicka om möjligt en kopia på skolpliktsutredningen och/eller relevanta beslut till mottagande kommun. Uppmärksamma särskilt den mottagande kommunen på ifall flytten misstänks vara ett sätt att undvika skolplikt.

- Skolpliktsutredningen avslutas.

3.8 Ingen kontakt

Om du *uttömt alla kanaler* för att nå vårdnadshavarna och inte kan få vetskap om var eleven befinner sig ska detta dokumenteras i skolpliktutredningen. Gå igenom nedanstående steg och gör de åtgärder som är aktuella.

Rekommenderat brev

Skicka ett rekommenderat brev till alla adresser i familjebilden/folkbokföringsadresser för vårdnadshavare med information om skolplikten och att frånvaro kan leda till ett föreläggande kopplat till vite. Om breven kommer i retur ska detta dokumenteras i ärendet och kan användas till exempel i anmälningar till andra myndigheter.

Om familjen är kvarskrivna utan adress hoppas detta steg över.

Meddela Försäkringskassan och Skatteverket

Anmäl till Försäkringskassans [e-tjänst](#) om misstänkt felaktig utbetalning samt till Skatteverket om felaktig folkbokföring via deras [e-tjänst](#) om detta inte redan gjorts.

Orosanmälan till socialnämnden

Om förvaltningen saknar bekräftade uppgifter om var eleven befinner sig och dess skolgång innebär det som regel en oro som gör det motiverat med en orosanmälan. Stäm av med enhetschef eller samordnare om du inte bedömer att en orosanmälan ska göras. För mer om orosanmälan, se avsnitt 5.

- Dokumentera ovanstående, fortsatt handläggning efter ungefär ett halvår enligt avsnitt 4 *Bevakning av ärendet*.

4. Bevakning av ärendet

Så länge eleven är folkbokförd i kommunen och inte uppfyller sin skolplikt behöver förvaltningen bevaka ärendet och kontinuerligt vidta åtgärder. Om du får indikationer på var eleven befinner sig ska du vidta åtgärder skyndsamt, se avsnitt 3 *Följ upp inkommande uppgifter*.

Om handläggare bedömer att alla möjliga åtgärder vidtagits sätts en bevakning på runt ett halvår innan ärendet följs upp igen. Vid dessa uppföljningar ska förvaltningen söka ny kontakt med vårdnadshavare för att få information om eleven är åter eller när den beräknas återkomma. Du ska även om aktuellt följa upp/komplettera anmälningar till myndigheter.

Kontaktförsök vid bevakning

- Använd kontaktuppgifter som finns kopplat till eleven i IST för att mejla, sms:a eller ringa.
- Sök på personer som är skrivna på samma adress (och lägenhetsnummer) som vårdnadshavarna. Kontakta personerna på adressen och be om information om familjen/vårdnadshavarna till eleven.
- Om förvaltningen saknar kontaktuppgifter och familjen är kvarskrivna utan adress görs inte ovanstående steg.

Undersöka möjligheter till föreläggande vid vite

Kontakt ska tas med utredningochjuridik@grundskola.goteborg.se om vite ifall:

- Eleven är frånvarande på grund av utlandsvistelse.
- Vårdnadshavarna inte verkar för att eleven ska återvända trots information om skolplikt.
- Förvaltningen har kontakt med minst en vårdnadshavare och bedömer att familjen vid något tillfälle kan komma att återvända till Sverige.

Ärenden hos myndigheter

- Anmäl till [Försäkringskassan](#) och [Skatteverket](#) via deras e-tjänster om det gått ett år sedan senaste anmälan. Uppge hur länge eleven varit frånvarande och andra relevanta uppgifter.
- Orosanmälan till socialtjänsten – om aktuellt, meddela att elev fortfarande inte uppfyller skolplikten och be om uppdatering om ärendet.
- Om detta inte gjorts tidigare kan handläggaren kontrollera med Migrationsverket ifall eleven har giltigt uppehållstillstånd och därmed skolplikt.

Om ovanstående åtgärder inte ger effekt sätts nytt datum för uppföljning runt ett halvår fram i tiden.

5. Orosanmälan och polisanmälan

Alla som jobbar inom grundskoleförvaltningen ska vid misstanke eller kännedom om att ett barn far illa anmäla detta till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen. Skolan är ofta den första och kanske enda instans som märker när ett barn försvinner och därför är det mycket viktigt att snabbt uppmärksamma när ett barn inte går i skolan och vid behov anmäla det till socialtjänsten.

Om förvaltningen inte lyckas få kännedom om var en elev befinner sig eller om den får sin rätt till skolgång tillgodosedd bör det i sig innebära en oro för att eleven far illa vilket motiverar en orosanmälan. Detsamma gäller om förvaltningen fått uppgifter från vårdnadshavarna men inte kan vara säkra på att eleven faktiskt får sin skolgång och andra behov tillgodosedda.

Skyldigheten att orosanmäla ligger på alla anställda men diskutera gärna med din närmsta chef vid osäkerhet. Anmälan görs till den socialförvaltning vars område eleven är folkbokförd i.

Information ska ges till vårdnadshavare i samband med att anmälan görs. OBS! Undantag görs vid anmälan om oro som rör våld, heder eller sexuella övergrepp, då ska vårdnadshavare inte informeras.

En orosanmälan kan göras i vilket skede som helst i handläggningen av en skolpliktsutredning och vid flera tillfällen. Att en orosanmälan har gjorts ska dokumenteras i ärendet.

Vid orosanmälan ska du be om återkoppling om ”påbörjad/ej påbörjad utredning”. Du ska senast efter 14 dagar få denna återkoppling och annars kan du kontakta socialtjänsten

igen. Du bör också be socialtjänsten att vid kontakt med vårdnadshavare be dem om tillåtelse att dela med sig av kontaktuppgifter eller annan information till skolan trots sekretess.

Polisanmälan

Om förvaltningen har kännedom om uppgifter som leder till misstanke om att ett brott begåtts mot ett barn ska det anmälas till polisen. Anmälan görs i så fall av enhetschef.

6. Uppehållstillstånd och identitetsbeteckning

Personnummer: Alla personer som folkbokförs i Sverige får ett personnummer som identitetsbeteckning av Skatteverket. Om någon fått ett personnummer behåller de samma nummer livet ut. Det innebär att personnumret inte ändras om de t.ex. flyttar utomlands. En person kan ha ett svenskt personnummer men fortfarande inte vara bosatt i Sverige och därmed inte ha skolplikt.

Samordningsnummer: Samordningsnummer är en identitetsbeteckning för personer som inte är eller varit folkbokförda i Sverige. Ett samordningsnummer är unikt och alltid kopplat till samma person. Det är giltigt i fem år och kan därefter förnyas. Samordningsnummer består liksom personnummer av tio siffror. De inledande sex siffrorna utgår från personens födelseid (år, månad och dag). Siffran för födelsedag ökas med talet 60. Om en person med samordningsnummer folkbokförs i Sverige får personen ett personnummer av Skatteverket och samordningsnumret avskrivs.

Tillfälligt personnummer (TF-nummer): Skapas av grundskoleförvaltningen för elever som saknar personnummer eller samordningsnummer. Det är ett internt nummer som tilldelas elever i vår förvaltning för att de ska kunna registreras i våra olika elektroniska system.

Migrationsverket

Om handläggare vill undersöka om en elev som är frånvarande under en längre period har ett giltigt uppehållstillstånd och därmed skolplikt kan de kontakta Migrationsverket.

Syftet med denna anvisning

Syftet med anvisningen är att ge handläggare ett tydligt stöd i att genomföra en central skolpliktsutredning som ger tillräckligt underlag för fortsatta åtgärder och eventuella beslut.

Skolpliktsutredningen ska leda till att förvaltningen vet om elever i kommunen fullgör sin skolplikt med syfte att vidta åtgärder så att alla skolpliktiga elever som kommunen ansvarar för fullgör sin skolplikt.

Vem omfattas av anvisningen

Denna anvisning gäller tillsvidare för handläggare som arbetar med central skolpliktsbevakning.

Koppling till andra styrande dokument

Grundskolenämndens riktlinjer för hantering av elevs skolplikt vid längre utlandsvistelse

Grundskoleförvaltningens anvisning för skolans skolpliktsbevakning

Stödjande dokument

Lathund central skolpliktsbevakning